

Kaupunkiaktivismi vahvistaa yhteisöllisyyttä

Uusvanha kyläkeskus Keravalla tarjoaa kestävän elämän ratkaisuja.

Keravan kartanolla toimii kestävän elämän yhteisö Jalotus ry. Sen toiminta käsittää kursseja, kesäkahvilan, yhteisöviljelmän, pyöräkorjaamon, lainaamon ja paljon muuta – varsinkin tulevaisuudessa, kun alueelle tulee asuinalue. Koko komeutta esitellään asuntomessuilla vuonna 2024.

Keravan kaupunkisuunnittelujohtaja **Pia Sjöroos** on erittäin iloinen Keravan kartanon toiminnasta. Kaupungille on olennaista, että jos jollekin tärkeälle vanhalle suojellulle rakennukselle löytyy toimintaa, jolla saadaan koko yhtälö toimimaan, kaupunki on hankkeelle myötämielinen.

Jalotuksen kaltainen kiertotaloustoiminta istuu paremmin kuin hyvin Keravan visioihin. Kaupungissa tehdään ilmastoviisaustyötä: kaikkien toimialojen ja palvelujen tulee kiinnittää siihen huomiota.

Alueella järjestetään asuntomessut vuonna 2024. Tällä hetkellä alueelle tehdään asemakaavaa ja samaan aikaan katusuunnittelua. Sitten rakennetaan.

– Haluamme olla aallonharjalla siinä, mitä yhdyskuntasuunnittelun tulee olla tulevaisuudessa, Sjöroos visioi.

UUSI SANA, UUSI TOIMINTAKOKONAISUUS

– Kartanon on tarkoitus olla uuden asuinalueen sydän, johon koko alue tukeutuu. Yksityiskohdissakin ollaan jo pitkällä. Jalotuksen lainaamosta asukkaat voivat saada työkaluja lainaan tai korjaamossa pyöränsä kuntoon, Pia Sjöroos sanoo.

Myös viljely on keskeistä.

– Haluamme, että koko alueella ymmärretään se, että viljeltävät kasvit voivat olla myös syötäviä. Tonteilla voi olla vaikka hedelmäpuita, Sjöroos luettelee.

Idea Jalotuksesta syntyi, kun kaupungilla työskennellyt **Anna Evilä** halusi vahvistaa kaupunkiaktiivismin ja yhteisöllisyyden edellytyksiä.

– Jalotus on alusta asti ollut konseptin nimi. Aluksi sitä rahoitti Sitra. Kun hanke heidän kanssaan päättyi, perustettiin yhdistys, jotta toiminta voi jatkua, Evilä kertoo vaiheita.

Jalotus on uussana. Se keksittiin, jotta saatiin sopiva käänös englannin upcycling-sanalle. Kyse on jonkin paremman tekemisestä vanhasta, ei siis pelkästä kierrätyksestä (recycling).

Kun Anna Evilä alkoi miettiä ekologista yhteisöä eli kiertotalouskeskusta, Keravan kartano toimi silloin lähinnä varastona. Evilän ideana oli kerätä kaikenlaisia ratkaisuja yhteen, omillaan toimivaan avoimeen yhteisöön.

Kartanon alueella on lainaamo sekä pyöräkorjaus- ja entisöintiverstaita. Mukana on pienyrittäjiä ja heidän tukeaan osuuskuntakollektiivi. Lisäksi on yhteisöviljelmä ja

kalanviljelystä. Toistaiseksi lainaamo pyörii palju- ja saunalainauksen ympärillä, mutta tarkoitus on, että asuinalueen keskuksesta voi aikanaan lainata kaikenlaista tarpeellista vaikkapa vasarasta, tikkaista tai ruokapalvelukalusteista lähtien.

– Ekokylistä meidät erottaa ehkä ainakin se, että täällä on ensin yhteinen keskus ja vasta sitten tulevat asunnot ja ihmiset. Olemme ikään kuin avoin tietolähde: kerromme kestävän elämän ratkaisuista. Vierailimme itsekin muualla, esimerkiksi Amsterdamissa sijaitseva De Ceuvel on erittäin kiinnostava ja toimiva esimerkki, Evilä kertoo.

KARTANO TAVOITTA PALJON IHMISIÄ

Anna Evilän lisäksi mukana on vaihteleva määrä henkilöitä. Kollektiivissa on 15-20 henkilöä vastuunkantajina. Viljelmillä on 15 viljelijää, cityfarमारitoiminnassa on kahdeksan perhettä. Joukko vaihtelee, sillä mukana on muun muassa työkokeilijoita eri mittaisia jaksoja.

Alueella järjestetään erilaisia kestävän elämän kursseja. Aiheita ovat muun muassa pyöränhuolto ja vanhojen ikkunoiden kunnostus. Kurssille otetaan nyt korona-aikana 10 henkilöä ja ulkoilmakurssille 15 henkilöä. Kurssit tulevat yleensä täyteen. Lisäksi on muun muassa lasten leirejä.

Alueella käy paljon ihmisiä myös omatoimisesti. Toimintaan kuuluu kesäaikaan vegaaninen ja gluteeniton kahvila.

Jalotus ry tarjoaa jäsenilleen alennuksia. Toisaalta kaikkeen voi osallistua myös liittymättä jäseneksi.

Tällä hetkellä kartanolla ei asuta. Jalotuksella on kuitenkin jutun kirjoitusaikaan etsinnässä asumisratkaisu tiluksien pehtoorille.

Anna Evilällä on varsin selkeitä hahmotelmia tulevan asuinalueen keskukselle.

– Vuonna 2024, kun tähän tulee asuinalue ympärille, olemme uusvanha kyläkeskus. Tarjoamme palveluita ja pyrimme auttamaan ihmisiä järjestämään elämänsä ekologisesti. Meillä on yhteiskäyttötiloja, työtiloja ja luontoyhteystoimintaa ruoan ja viljelyn kautta. Olemme myös oppimis- ja yritysympäristö sekä mallialue, eli nostamme esiin erilaisia ratkaisuja, kuten vaikkapa, miten harmaita vesiä voi suodattaa. Luomme myös mahdollisuuksia aloitella omaa toimintaa yrittäjänä, Evilä kuvailee.

Evilän mukaan Jalotuksen ei ole juuri tarvinnut etsiä tekijöitä: he ilmaantuvat kyllä. Esimerkiksi autotallikeksijät tulevat katsemaan, voisiko heidän keksinnöistään olla hyötyä ja voisiko niitä ehkä rakennella isommin.

– Arvopohja ei katso, mitä muuta olet. Tekijöitämme kiinnostaa rakentelun lisäksi esimerkiksi energiatalous, Evilä nostaa esiin.

AVOIMET TAPAHTUMAT JA MUUTA TULEVAA

Kesäkahvilan sulkeuduttua kauden osalta alueella on muita avoimia tapahtumia. Syyskuun lopussa 2020 järjestettiin ulkoilmaseminaari ja kiertokävelyitä. Mukaan ilmoitettiin etukäteen ja koronarajoitusten vuoksi ryhmien kokoja oli rajattu. Osallistujat olivat tyytyväisiä ja innoissaan. Anna Evilän mukaan he saivat paljon hyvää palautteita.

Tapahtumassa oli viisi rastia, joilla esiteltiin alueen historiaa, nykyisyyttä ja tulevia asuntomessuja. Esillä oli visiota siitä, millaista on asua tulevalla alueella ja mitä palveluita kartanolta tulee saamaan. Keravan Energian edustaja kertoi tulevista energiaratkaisuista. Ekologinen rakentaminen ja luonnonmukaiset rakennusmateriaalit olivat niin ikään esillä. Lokakuun lopussa samasta aiheesta on myös webinaari.

Keravan kaupungin Pia Sjöroos pohtii myös tulevia yhteistyön muotoja uuden asuinalueen asukkaiden ja Jalotuksen kanssa. Esimerkiksi viherkatot voivat tulevaisuudessa olla sellaisia: ehkä Jalotus tulee tarjoamaan niihinkin liittyviä palveluja.

– Edelleen on paljon yksityiskohtia, joissa alueen suunnittelu sekä lopulta uusi asuinalue ja Jalotuksen toiminta voivat kehittyessään palvella toisiaan, hän painottaa.

Inari Juntumaa